

BỘ TIÊU CHÍ HÌNH THỨC DÙNG ĐỂ NHẬN DIỆN CÁC CẶP TỪ TRÁI NGHĨA TIẾNG VIỆT

ThS. Phạm Văn Lam
Viện Ngôn ngữ học
Email: phamvanlam1999@gmail.com

Hiện tượng từ trái nghĩa nói chung và từ trái nghĩa tiếng Việt nói riêng đã được nghiên cứu từ lâu. Các kết quả nghiên cứu về nó chủ yếu tập trung ở hai điểm: một, làm rõ nội hàm khái niệm từ trái nghĩa; hai, phân loại từ trái nghĩa. Do đó, việc xác lập một bộ tiêu chí hình thức dùng để nhận diện các cặp từ trái nghĩa không được chú ý đúng mức. Vì vậy, bài viết đặt ra nhiệm vụ xác lập một bộ tiêu chí hình thức như vậy sao cho có thể được vận dụng vào việc nhận diện các cặp từ trái nghĩa tiếng Việt một cách có căn cứ và dễ dàng mà không hoặc hiếm khi gặp phải các phản dụ từ cảm thức bản ngữ. Bài viết đã xác lập và miêu tả được một danh sách các tiêu chí hình thức thuộc về năm nhóm: lô gích, ngữ âm, ngữ nghĩa, ngữ pháp và ngữ dụng. Nhóm tiêu chí ngữ pháp, mà cụ thể là khả năng đồng hiện của từ trái nghĩa, đã được tập trung miêu tả một cách đặc biệt qua ngữ liệu là một số văn bản thực, điển hình.

Từ khoá: Từ trái nghĩa, tiêu chí hình thức, khả năng đồng hiện, kết cấu ngữ pháp